

Modstand mod Lovforslagets Fremme, og at jeg aldeles ikke har ønsket at fremsætte Udtalelser, der kunde forstaaes saaledes, at jeg ønskede denne Virksomhed standset. Tværtimod. Jeg har kun villet pege paa enkelte Ting, ikke mindst, fordi jeg har erfaret, at Landbokommissionen dog er naaet til visse positive Resultater, og er begyndt at fremsende Forslag til Regeringen, idet det da ingen Skade kunde være til, at man fik at vide, hvad disse Forslag indeholdt. Jeg forstod ogsaa, at Ministeren ikke har noget imod det, naar Sagen i øvrigt kan blive fremmet indenfor den Periode, vi alle ønsker den færdigbehandlet i.

Det ærede Medlem fra Præstø (E. Rasmussen) hævdede, at Grunden til, at man har bortsolgt Hovedparceller, ogsaa i enkelte Tilfælde Parceller paa ca. 200 Tdr. Land, var den, at det ikke var formaalstjenligt at udstykke saadanne Hovedparceller. Deri kan jeg ikke være enig med ham. Det er muligt, at Udstykningsforeningerne ikke magter Opgaven fuldt ud. Jeg gad dog vide, om det ikke havde været formaalstjenligt, at man fik udstykket f. Eks. Krabbesholm saaledes, at man brugte Hovedbygningen til Højskole og paa Store Restrup har oprettet, saa vidt jeg ved, en Husmandshøjskole. Paa lignende Maade vil der ofte være udmærket Brug for de store Bygninger, disse Slotte, som det i nogle Tilfælde drejer sig om, til Formaal, som meget vel forenes med de Opgaver, som Husmandsforeningerne ønsker fremmet, og som ogsaa Rigsdagen gerne ser fremmet. Jeg henstiller til Udstykningsforeningerne, hvis Virksomhed jeg i øvrigt hilser med største Glæde, at de saa vidt muligt udstykker hele det Jordtilliggende, de kommer i Besiddelse af ved Køb af disse store Gaarde. Saa vidt jeg ved, er nylig paa Horsens-Egnen Herregaarden Urup købt til Udstykning. Ogsaa her har man bortsolgt Hovedparcellen paa 200 Tdr. Land med Hovedbygningerne. Jeg, der er født paa denne Egn, kender adskillige derovre, som finder, det vilde være heldigt, om Husmandsforeningen kunde faa udstykket fuldt ud og faa udnyttet disse Bygninger. Det var ingen Ulykke, om Staten ofrede nogle Penge paa at hjælpe Udstykningsforeningen til at udnytte Bygningerne paa en samfundsmæssig set god Maade. Jeg priser i høj Grad, at man ovre i Jylland har faaet Hovedbygningerne paa Krabbesholm og Store Restrup anvendt paa en saa fortrinlig Maade, som sket er. Det er

det, der har givet mig Anledning til at dvæle ved dette Forhold her i Dag. Men i hvert Fald synes jeg, det er formaalstjenligt ikke at lade tilbage saa store Gaarde, at de har et Tilliggende af 200 Tdr. Land, og naar vi her vedtager, at der ikke maa finde Udstykning Sted af Gaarde, der ikke har mere end 70 Tdr. Land, vil der ogsaa komme en Modsigelse frem.

Jeg er den højtærede Finansminister taknemmelig, fordi han trods de Vanskeligheder, der har været for Udstykningsforeningerne, har imødekommet dem i saa høj Grad, som Tilfældet har været med Hensyn til Stempelbegunstigelser, og jeg vil lægge et godt Ord ind for, at den samme Imødekommen vises den Forening, der vil udstykke Herregaarden Urup, men jeg vilde have været mere tilfreds, hvis Foreningen havde magtet en fuldstændig Udstykning af disse Jorder.

Overfor Spørgsmaalet om Præstegaardsjordernes Drift og eventuelle Bortsalg, og navnlig overfor min Kritik af Kommissionernes Sammensætning, ydede Finansministeren egentlig ikke noget Forsvar. Det kan jeg udmærket forstaa. Ved en Afbyrdelse, første Gang jeg havde Ordet, blev der gjort opmærksom paa, at det var ikke denne Regering, der havde Hovedansvaret for Kommissionernes Sammensætning. Denne Afbyrdelse var for saa vidt overflødig, som jeg selv havde sagt, at Sammensætningen var bestemt ved en kongelig Anordning af 13. Juni 1913, men Medlemmerne af disse Kommissioner er udnævnte af den nuværende Kultusminister. Ganske vist staar der i den kongelige Anordning, som forhenværende Kultusminister Appel har indstillet til Stadfæstelse, at Formanden for Præstegaardskommissionerne udnævnes af Ministeriet efter forudgaaende Forhandling med Stiftsøvrigheden; men selv om Stiftsøvrigheden er saa reaktionær, at den finder, at man ikke skal tage Hensyn til Gaardmænd og Husmænd i denne Sag, er der ikke noget til Hinder for, at Kultusministeren trods Forhandlingen med Stiftsøvrigheden kan sige: Jeg vil ikke i denne Kommission have fem Proprietærer, en Godsforvalter og en stor Herregaardsforpagter — to af dem er endog Landstingsmænd, konservative Landstingsmænd. Det kan ikke undre, at saavel radikale som socialdemokratiske Husmænd har været forbavsede over en saadan Sammensætning; jeg har ikke villet undlade at fremføre det. Jeg erkender, hvad Finansministeren har sagt, at det er ikke let for